ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1982

Vyhlásené: 08.12.1982 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

143

VYHLÁŠKA

Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky

z 22. novembra 1982

o zmene a doplnení vyhlášky Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky č. 134/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení

Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky ustanovuje podľa § 172 ods. 7 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 150/1979 Zb. a podľa § 50 zákona Slovenskej národnej rady č. 132/1975 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 140/1982 Zb. po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí, ostatnými zúčastnenými ústrednými orgánmi a so Slovenskou odborovou radou a po prerokovaní so Slovenským výborom Zväzu družstevných roľníkov:

Čl. I

Vyhláška Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky č. 134/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení vyhlášok č. 112/1979 Zb., č. 5/1982 Zb. a č. 19/1982 Zb., mení a dopĺňa sa takto:

1. Prvá časť včítane nadpisu znie:

„PRVÁ ČASŤ
SPRÁVNE KOMISIE

PRVÝ DIEL
POSUDKOVÉ KOMISIE SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA

§ 1

a) zástupcu Revolučného odborového hnutia od okresnej správy nemocenského poistenia,

b) zástupcu výrobných družstiev od krajského výboru Slovenského zväzu výrobných družstiev,

c) zástupcu Československej ľudovej armády od okresnej vojenskej správy,

d) zástupcu Zboru národnej bezpečnosti a vojsk ministerstva vnútra od krajskej správy Zboru národnej bezpečnosti,

e) zástupcu Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky od útvaru tohto zboru, ktorý pôsobí v územnom obvode okresného národného výboru,

f) zástupcu jednotných roľníckych družstiev od okresného výboru Zväzu družstevných roľníkov,

g) zástupcu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov od okresného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov,

h) lekárov štátnej zdravotníckej správy, ozbrojených síl, Zboru národnej bezpečnosti a vojsk ministerstva vnútra a železničného zdravotníctva a lekára - člena Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov od príslušných orgánov a organizácií.

§ 2

a) zástupcu Revolučného odborového hnutia od krajskej správy nemocenského poistenia,

b) zástupcu výrobných družstiev od krajského výboru Slovenského zväzu výrobných družstiev,

c) zástupcu Československej ľudovej armády od krajskej vojenskej správy,

d) zástupcu Zboru národnej bezpečnosti a vojsk ministerstva vnútra od krajskej správy Zboru národnej bezpečnosti,

e) zástupcu Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky od Ministerstva spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky - Správy Zboru nápravnej výchovy,

f) zástupcu jednotných roľníckych družstiev od Slovenského výboru Zväzu družstevných roľníkov,

g) zástupcu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov od Ústredného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov,

h) lekárov štátnej zdravotníckej správy, ozbrojených síl, Zboru národnej bezpečnosti a vojsk ministerstva vnútra a železničného zdravotníctva a lekára - člena Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov od príslušných orgánov a organizácií.

§ 3

(1) Na zasadnutí posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia musí byť okrem predsedu alebo podpredsedu a členov uvedených v zákone Slovenskej národnej rady č. 132/1975 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 140/1982 Zb. (ďalej len „zákon SNR“) prítomný aj zástupca Revolučného odborového hnutia. Namiesto zástupcu Revolučného odborového hnutia musí byť na zasadnutí komisie prítomný

a) zástupca jednotných roľníckych družstiev, ak je účastníkom konania člen jednotného roľníckeho družstva alebo jednotlivo hospodáriaci roľník (spolupracujúci člen jeho rodiny),

b) zástupca výrobných družstiev, ak je účastníkom konania člen výrobného družstva,

c) zástupca Československej ľudovej armády (Zboru národnej bezpečnosti alebo Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky) pri posudzovaní príslušníka Československej ľudovej armády (Zboru národnej bezpečnosti a vojsk ministerstva vnútra alebo Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky) z povolania a ak nejde len o kontrolnú lekársku prehliadku aj lekár ozbrojených síl.

(2) Ak je účastníkom konania maloletý, posudková komisia sociálneho zabezpečenia rokuje a uznáša sa za prítomnosti dorastového lekára alebo detského lekára štátnej zdravotníckej správy a pracovníka orgánu starostlivosti o deti príslušného národného výboru.

(3) Ak je účastníkom konania účastník odboja, musí byť na zasadnutí posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia prítomný aj zástupca Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov.

(4) Na rokovaní posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia je vždy prítomný tajomník komisie, ktorým je spravidla pracovník príslušného odboru národného výboru.

§ 4

(1) Na zasadnutie posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia možno podľa potreby prizvať

a) zástupcu závodného výboru základnej organizácie Revolučného odborového hnutia organizácie, v ktorej účastník konania pracuje alebo naposledy pracoval, prípadne zástupcu vyššieho orgánu Revolučného odborového hnutia,

b) zástupcu sociálneho orgánu jednotného roľníckeho družstva alebo výrobného družstva, v ktorom družstevník je alebo naposledy bol pracovne činný,

c) zástupcu organizácie, v ktorej účastník konania je alebo naposledy bol pracovne činný,

d) zástupcu miestneho národného výboru, v ktorého územnom obvode má účastník konania bydlisko,

e) zástupcu Zväzu invalidov v Slovenskej socialistickej republike, prípadne ďalších spoločenských organizácií,

f) zástupcu príslušného nápravnovýchovného ústavu, ak ide o odsúdeného, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody,

g) ošetrujúceho lekára posudzovaného, ak je to nevyhnutné v záujme posúdenia zdravotného stavu účastníka konania,

h) iných občanov, od ktorých možno očakávať, že prispejú k objasneniu závažných okolností, dôležitých pre rokovanie komisie.

(2) Zástupcovia orgánov a organizácií uvedených v predchádzajúcom odseku a zástupcovia orgánov sociálneho zabezpečenia musia byť pozvaní na zasadnutie posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia, ak o to tieto orgány (organizácie) požiadajú. Rovnako musí byť na zasadnutie komisie pozvaný na požiadanie ošetrujúci lekár posudzovaného.

§ 5

(1) Lekársku správu potrebnú na rokovanie posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia pripraví ošetrujúci lekár posudzovaného; ak ide o chorobu z povolania, pripraví túto správu lekár oddelenia (kliniky) pracovného lekárstva príslušného ústavu národného zdravia. Lekárska správa ošetrujúceho lekára, prípadne odborného lekára, sa predkladá prostredníctvom posudkového oddelenia nemocnice s poliklinikou a po preskúmaní a overení jej správnosti a úplnosti na tomto oddelení.

(2) Potrebnú zdravotnú dokumentáciu na zasadnutie posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia vydáva zdravotnícke zariadenie.

(3) Lekári, ktorí sú členmi posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia okresného národného výboru, spolupracujú s lekárskymi poradnými komisiami (s lekárskymi komisiami). Lekári, ktorí sú členmi posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia okresného národného výboru i krajského národného výboru, kontrolujú správnosť a úplnosť zdravotnej dokumentácie a na zasadnutí posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia podľa potreby vyšetrujú posudzovaného občana znovu; sú zodpovední za posúdenie zdravotného stavu posudzovaného občana a vyjadrujú sa najmä o tom, či jeho zdravotný stav je dlhodobe nepriaznivý a kedy táto zmena nastala.

(4) Posudkové komisie sociálneho zabezpečenia zasadajú spravidla v zdravotníckych zariadeniach štátnej zdravotníckej správy a vo veľkých organizáciách, ktoré majú zdravotnícke zariadenia s potrebným vybavením.

§ 6

Členovia posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia a občania pozvaní na zasadnutie komisie (§ 4) sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli v súvislosti s rokovaním a rozhodovaním komisie.

§ 7
Konanie o kúpeľnej starostlivosti

(1) Okresný národný výbor rozhoduje o kúpeľnej starostlivosti svojou posudkovou komisiou sociálneho zabezpečenia na základe návrhu na kúpeľnú starostlivosť (ďalej len „návrh“).

(2) Pred prerokovaním návrhu v posudkovej komisii sociálneho zabezpečenia posudkový lekár sociálneho zabezpečenia návrh preskúma a zabezpečí jeho úplnosť.

(3) Posudková komisia sociálneho zabezpečenia prerokuje návrh do 30 dní od jeho doručenia okresnému národnému výboru, prípadne od jeho doplnenia potrebnými údajmi.

(4) Ak posudková komisia sociálneho zabezpečenia zistí, že návrhu nemožno vyhovieť, vydá rozhodnutie podľa všeobecných predpisov o správnom konaní.

(5) V ostatných prípadoch posudková komisia sociálneho zabezpečenia najneskoršie do 10 dní od prerokovania oznámi účastníkovi konania, že mu poskytne kúpeľnú starostlivosť za predpokladu, že okresný národný výbor dostane vhodný poukaz a že kúpeľnú starostlivosť odôvodňuje aj poradie zdravotnej a inej naliehavosti. Súčasne ho upozorní, že v prípade, ak mu nepridelí poukaz na kúpeľnú liečbu do jedného roka od doručenia návrhu okresnému národnému výboru, bude sa mu môcť neskoršie poskytnúť kúpeľná starostlivosť len na základe nového návrhu. Poradie zdravotnej a inej naliehavosti určí posudková komisia sociálneho zabezpečenia, keď dostane vhodný poukaz.

DRUHÝ DIEL
DÁVKOVÉ KOMISIE

§ 8

a) zástupcu Revolučného odborového hnutia od okresnej správy nemocenského poistenia,

b) zástupcu výrobných družstiev od krajského výboru Slovenského zväzu výrobných družstiev,

c) zástupcu jednotných roľníckych družstiev od okresného výboru Zväzu družstevných roľníkov,

d) zástupcu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov od okresného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov,

e) občanov, ktorí majú blízky vzťah k sociálnemu zabezpečeniu od príslušných socialistických organizácií.

§ 9

a) zástupcu Revolučného odborového hnutia od krajskej správy nemocenského poistenia,

b) zástupcu výrobných družstiev od krajského výboru Slovenského zväzu výrobných družstiev,

c) zástupcu jednotných roľníckych družstiev od Slovenského výboru Zväzu družstevných roľníkov,

d) zástupcu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov od Ústredného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov,

e) občanov, ktorí majú blízky vzťah k sociálnemu zabezpečeniu od príslušných socialistických organizácií.

§ 10

(1) Na zasadnutí dávkovej komisie musí byť okrem predsedu alebo podpredsedu prítomný aj zástupca Revolučného odborového hnutia. Namiesto zástupcu Revolučného odborového hnutia musí byť na zasadnutí komisie prítomný

a) zástupca jednotných roľníckych družstiev, ak je účastníkom konania člen jednotného roľníckeho družstva alebo jednotlivo hospodáriaci roľník (spolupracujúci člen jeho rodiny),

b) zástupca výrobných družstiev, ak je účastníkom konania člen výrobného družstva.

(2) Na rokovaní dávkovej komisie je vždy prítomný tajomník komisie, ktorým je spravidla pracovník príslušného odboru národného výboru.

(3) Ak rozhodnutie dávkovej komisie závisí aj na riešení otázok, ktoré patria do pôsobnosti posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia, rozhodnutie, prípadne posudok posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia, je pre dávkovú komisiu záväzný.

§ 11

Ustanovenia § 4 a 6 platia i pre zasadnutie dávkovej komisie.

TRETÍ DIEL
KOMISIA STAROSTLIVOSTI O RODINU A DETI

§ 12

Pred voľbou ďalších členov komisie starostlivosti o rodinu a deti[1b]) národný výbor vyžaduje návrhy, ak ide o spoločenské organizácie, od príslušných orgánov najmä Revolučného odborového hnutia, Socialistického zväzu mládeže, Slovenského zväzu žien a Československého Červeného kríža.

§ 13

(1) Ak to vyžaduje povaha veci, prizve predseda alebo podpredseda komisie rodičov dieťaťa alebo iné osoby zodpovedné za jeho výchovu, zástupcu školy, ktorú dieťa navštevuje, zástupcu organizácie, v ktorej je maloletý pracovne činný, zástupcu orgánu sociálneho zabezpečenia, prípadne zástupcov spoločenských organizácií.

(2) Zástupcovia organizácií uvedených v predchádzajúcom odseku a zástupcovia orgánov sociálneho zabezpečenia musia byť pozvaní na zasadnutie komisie, ak o to tieto organizácie alebo orgány požiadajú.

(3) Na rokovaní komisie starostlivosti o rodinu a deti je vždy prítomný tajomník komisie, ktorým je spravidla pracovník príslušného odboru národného výboru.

(4) Ustanovenia § 6 platia i pre zasadnutie komisie starostlivosti o rodinu a deti.“.

2. V § 14 ods. 1 sa na začiatku vety vypúšťa slovo „okresné“ a za slovo „kultúrnych“ sa vkladá slovo „školských“.

3. V § 14 ods. 2 sa slová „sa zúčastňujú na výchove“ nahrádzajú slovami „organizujú výchovu“.

4. § 14 ods. 3 znie:

„(3) Miestne národné výbory v strediskových obciach a mestské národné výbory v rámci poradenských služieb rodinám s deťmi, najmä osamelým matkám (otcom) starajúcim sa o nezaopatrené deti a ťarchavým ženám podávajú informácie v otázkach uplatnenia nárokov na dávky spoločenskej pomoci rodinám s deťmi, vo veciach starostlivosti a výchovy detí a o možnostiach poskytovania sociálnej starostlivosti v pôsobnosti národných výborov, osobitne služieb sociálnoprávnej ochrany a manželského a predmanželského poradenstva.“.

5. § 15 ods. 3 znie:

„(3) Okresné národné výbory vykonávajú sociálnoprávnu ochranu maloletých. Rodičom, iným občanom zodpovedným za výchovu detí a ťarchavým ženám poskytujú pomoc; v odôvodnených prípadoch im vyhotovujú potrebné podania, konajú v ich záujme na ostatných orgánoch, organizáciách a zariadeniach a podľa potreby im sprostredkujú ďalšiu pomoc.“.

6. V § 17 ods. 2 písm. b) sa vypúšťa text za bodkočiarkou.

7. § 17 ods. 3 a 4 znejú:

„(3) Súčasťou výkonu dohľadu je povinnosť v súčinnosti so školou a so spoločenskými organizáciami v bydlisku alebo na pracovisku sústavne výchovne pôsobiť na maloletého a na občanov, ktorí zodpovedajú za jeho výchovu a sledovať, ako sa maloletý správa, ako sa o maloletého starajú rodičia alebo iní občania zodpovední za jeho výchovu a podľa potreby podávať podnety na ďalšie opatrenia v záujme jeho riadnej výchovy.

(4) Ak treba osobitne chrániť maloletého pred škodlivými vplyvmi, uloží miestny národný výbor v strediskovej obci alebo mestský národný výbor a ak nie sú príslušné, okresný národný výbor maloletému primerané obmedzenie; môže maloletému najmä zakázať návštevu podnikov a zábav preň nevhodných alebo styk s občanmi, ktorí môžu mať nepriaznivý vplyv na jeho výchovu. O tomto opatrení upovedomí školu, prevádzkovateľa podnikov a zábav a občana, ktorý mal nepriaznivý vplyv na maloletého. Okresný národný výbor upovedomí o tomto opatrení aj miestny národný výbor.“.

8. § 17 sa dopĺňa odsekmi 5 a 6, ktoré znejú:

„(5) Miestny národný výbor v strediskovej obci, mestský národný výbor a okresný národný výbor v súčinnosti s miestnym národným výborom sleduje, či maloletý dodržiava uložené obmedzenia.

(6) Miestny národný výbor upovedomí o opatreniach podľa odsekov 2 a 4 okresný národný výbor a súd.“.

9. § 18 znie:

„§ 18

(1) Ak opatrenia uvedené v § 17 ods. 2 neurobí miestny národný výbor, vykoná ich okresný národný výbor; pritom platia primerane ustanovenia § 17 ods. 3 a 5.

(2) Ak ide o prípady, ktorými sa zaoberal súd, môže národný výbor napomenúť, určiť dohľad nad maloletým alebo uložiť obmedzenie maloletému, len ak súd o uložení týchto výchovných opatrení nerozhodol.“.

10. § 19 včítane nadpisu znie:

„§ 19
Pomoc deťom v naliehavých prípadoch

(1) Miestne národné výbory poskytujú deťom v naliehavých prípadoch okamžitú pomoc, najmä ak sa dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti rodičov alebo iných občanov zodpovedných za jeho výchovu, a to v dôsledku úmrtia alebo vážneho ochorenia týchto osôb alebo ak hrozí dieťaťu vážna ujma na živote alebo zdraví v dôsledku zanedbania starostlivosti o dieťa a nemožno čakať, kým v jeho prospech urobí opatrenia okresný národný výbor alebo súd.

(2) Opatrenia podľa odseku 1 oznámi miestny národný výbor okamžite okresnému národnému výboru, ktorý vykoná v záujme dieťaťa ďalšie potrebné opatrenia.“.

11. § 23 včítane nadpisu znie:

„§ 23
Vecná pomoc

Vecnú pomoc poskytuje miestny národný výbor v strediskovej obci, mestský národný výbor a okresný národný výbor sociálne odkázaným rodičom s nezaopatrenými deťmi, najmä osamelým matkám (otcom), ťarchavým ženám a nezaopatreným deťom, ak nie sú ich potreby zabezpečené ináč. V rámci nej poskytujú sa predmety na uspokojovanie životných potrieb, najmä výživy, ošatenia a vybavenia domácnosti.“.

12. § 24 včítane nadpisu znie:

„§ 24
Peňažné príspevky

(1) Jednorazový peňažný príspevok poskytuje miestny národný výbor v strediskovej obci, mestský národný výbor a okresný národný výbor na úhradu nákladov, ktoré vznikli v dôsledku mimoriadnych životných situácií občanom uvedeným v § 23, ak sú naň sociálne odkázaní.

(2) Na zabezpečenie výživy alebo na úhradu nákladov na životné potreby, ktoré sa pravidelne opakujú, prípadne na úhradu nákladov spojených s diétnym stravovaním, možno poskytnúť občanom uvedeným v § 23 opakujúci sa peňažný príspevok.“.

13. § 25 znie:

„§ 25

Dávky sociálnej starostlivosti uvedené v § 23 a 24 možno poskytnúť aj iným občanom, ktorí majú dieťa v priamej starostlivosti.“.

14. § 26 znie:

„§ 26

Dávky sociálnej starostlivosti uvedené v § 23 a 24 možno poskytnúť deťom, len ak nemožno uspokojiť ich potreby poskytnutím príspevku na výživu,[1c]) s výnimkou prípadov, keď uspokojenie základných životných potrieb dieťaťa neznesie odklad. Poskytovanie ostatných jednotlivých dávok sociálnej starostlivosti sa navzájom nevylučuje.".

15. V § 28 ods. 2 písm. b) sa na konci pripájajú slová „starostlivosť o invalidné dieťa,“.

16. § 29 včítane nadpisu znie:

„§ 29
Aktívy starostlivosti o rodinu a deti

Miestny národný výbor zriaďuje na plnenie úloh v starostlivosti o rodinu a deti aktív starostlivosti o rodinu a deti z radov svojich poslancov a z dobrovoľných spolupracovníkov, predovšetkým funkcionárov a členov spoločenských organizácií.".

17. Za § 29 sa vkladá § 29a, ktorý včítane nadpisu znie:

„§ 29a
Dôverníci starostlivosti o deti

(1) Okresné národné výbory zriaďujú na plnenie úloh v sociálnej starostlivosti o rodinu a deti zbor dôverníkov starostlivosti o deti. Za členov tohto zboru vymenúvajú občanov, ktorých vzťah k socialistickej spoločnosti, osobné vlastnosti, spôsob života, pomer k deťom a schopnosť výchovne pôsobiť poskytujú záruku, že budú svedomite a podnetne plniť zverené úlohy. Pri vymenúvaní prihliadajú na návrhy miestnych národných výborov, prípadne občianskych výborov a spoločenských organizácií.

(2) Dôverníci starostlivosti o deti zisťujú, ako rodiny plnia svoje spoločenské funkcie pri výchove detí, pomáhajú pri odstraňovaní nedostatkov a pôsobia pri výkone určeného dohľadu. Plnia ďalšie úlohy, ktorými ich poverí národný výbor pri starostlivosti o rodinu a deti.

(3) Obvod, v ktorom má dôverník starostlivosti o deti vykonávať svoju činnosť, určí okresný národný výbor tak, aby sa využili dôverníkove poznatky o miestnych pomeroch na úspešné plnenie úloh. Okresný národný výbor vydá dôverníkovi starostlivosti o deti preukaz o vymenovaní.".

18. V § 32 sa v prvej vete vypúšťa slovo „okresné“.

19. V § 33 sa v prvej vete slová „alebo cukrovku" nahrádzajú slovami „cukrovku alebo postihnutým iným ochorením vyžadujúcim nákladné diétne stravovanie".

20. V § 37 ods. 1 sa na konci pripájajú slová „a na kúpu prídavného zariadenia k telefónnej ústredni.“.

21. Za § 37 sa vkladá § 37a, ktorý znie:

„§ 37a

Občanom ťažko postihnutým na zdraví a starým občanom, ktorí sú sociálne odkázaní, poskytuje sa peňažný príspevok na nákup vykurovacej nafty do výšky 1000 Kčs ročne, ak majú zavedené vykurovanie bytu vykurovacou naftou a ak vzhľadom na ich vyšší vek alebo zdravotný stav nemožno požadovať, aby prešli na iný spôsob vykurovania bytu. Občanom, ktorých vek alebo zdravotný stav umožňuje, aby si obstarali iný spôsob vykurovania bytu, poskytne sa jednorazový peňažný príspevok do výšky 2000 Kčs na zakúpenie kachieľ.".

22. § 39 včítane nadpisu znie:

„§ 39
Mimoriadne výhody pre občanov ťažko postihnutých na zdraví

(1) Občanom ťažko postihnutým na zdraví, ktorým ich chyba alebo choroba podstatnou mierou obmedzuje ich pohybovú schopnosť, poskytujú sa podľa druhu a stupňa postihnutia mimoriadne výhody I. až III. stupňa. Posudková komisia sociálneho

zabezpečenia určí stupeň telesného postihnutia občana podľa zdravotných postihnutí odôvodňujúcich poskytnutie mimoriadnych výhod, ktoré sú uvedené v prílohe č. 3 tejto vyhlášky; pritom prihliada na chyby, choroby a okolnosti, ktoré vo vzájomnej súvislosti obmedzujú pohybovú schopnosť občana. Sociálna odkázanosť sa neskúma.

(2) Občanom ťažko postihnutým na zdraví poskytujú sa mimoriadne výhody I. stupňa (preukaz ŤP), ktorými sú:

a) nárok na vyhradené miesto na sedenie vo verejných dopravných prostriedkoch pravidelnej hromadnej dopravy osôb okrem vlakov (vozňov), v ktorých je miesto na sedenie viazané na zakúpenie miestenky,

b) nárok na prednosť pri osobnom prerokúvaní ich vecí, ak toto prerokovanie vyžaduje dlhšie čakanie, najmä státie; za osobné prerokúvanie vecí sa nepovažuje nákup v obchodoch, ani obstarávanie platených služieb.

(3) Občanom zvlášť ťažko postihnutým na zdraví poskytujú sa mimoriadne výhody II. stupňa (preukaz ZŤP), ktorými sú:

a) výhody uvedené v predchádzajúcom odseku,

b) nárok na bezplatnú dopravu pravidelnými spojmi miestnej hromadnej verejnej dopravy osôb (električkami, trolejbusmi, autobusmi a metrom),

c) polovičná zľava cestovného v druhej vozňovej triede osobného vlaku a rýchliku vnútroštátnej prepravy a v pravidelných vnútroštátnych spojoch autobusovej diaľkovej dopravy.

(4) Občanom zvlášť ťažko postihnutým na zdraví, ktorí potrebujú pri chôdzi a pri používaní hromadných dopravných prostriedkov pomoc sprievodcu, poskytujú sa mimoriadne výhody III. stupňa (preukaz ZŤP-S), ktorými sú:

a) výhody uvedené v predchádzajúcich odsekoch,

b) nárok na bezplatnú dopravu sprievodcu verejnými hromadnými prostriedkami v miestnej a diaľkovej doprave,

c) u nevidomých nárok na bezplatnú prepravu vodiaceho psa, pokiaľ nemajú sprievodcu.

(5) Občanom zvlášť ťažko postihnutým na zdraví uvedeným v odsekoch 3 a 4 možno poskytnúť polovičnú zľavu vstupného na divadelné a filmové predstavenia, koncerty a iné kultúrne a športové podujatia. Pri poskytnutí zľavy občanom uvedeným v odseku 4 poskytne sa zľava vstupného aj ich sprievodcovi.

(6) Mimoriadne výhody sa neposkytujú, ak by ich používanie bolo v rozpore so zdravotnými záujmami postihnutého občana v zmysle zásad liečebno-preventívnej starostlivosti alebo v rozpore s ochranou zdravia iných občanov pred prenosnými chorobami.

(7) Okresný národný výbor vydáva preukaz oprávňujúci na poskytovanie výhod podľa predchádzajúcich odsekov s vyznačením, o aký druh mimoriadnych výhod ide. Preukaz občana ťažko postihnutého na zdraví, ktorému sa priznali výhody III. stupňa, platí i pre jeho sprievodcu, pokiaľ sprevádza tohto občana.

(8) Posudková komisia sociálneho zabezpečenia okresného národného výboru odníme, prípadne zmení stupeň priznaných mimoriadnych výhod, ak priznaný stupeň nezodpovedá stavu choroby alebo chyby alebo ak mimoriadne výhody boli opätovne zneužité.".

23. V § 42 ods. 2 sa za slová “hrubý mesačný príjem„ vkladajú slová „po odpočítaní príslušnej dane z tohto príjmu".

24. V § 47 ods. 1 prvá veta znie:

„Občanom, ktorí sa v dôsledku mimoriadnych udalostí (napríklad živelných pohrôm) ocitli v osobitne ťažkých pomeroch, ktoré nemôžu prekonať vlastným pričinením, ani za pomoci svojej rodiny, poskytuje miestny národný výbor vecnú pomoc, prípadne jednorazový peňažný príspevok na úhradu mimoriadnych nevyhnutných nákladov.".

25. § 48 ods. 1 znie:

„(1) Miestne národné výbory strediskových obcí, metské národné výbory a okresné národné výbory uskutočňujú v spolupráci s ostatnými štátnymi orgánmi, hospodárskymi a spoločenskými organizáciami starostlivosť o občanov, ktorí žijú v mimoriadne ťažkých pomeroch a preto potrebujú pomoc spoločnosti na prekonanie dôsledkov a návykov prameniacich z odlišného spôsobu života v minulosti. Sledujú pracovné zaradenie a stabilitu pracovných pomerov týchto občanov, úroveň starostlivosti o deti a o ich predškolskú a školskú výchovu, materiálnu a kultúrnu úroveň bývania, úroveň poskytovania zdravotníckych služieb týmto občanom, ich kultúrny rozvoj a robia opatrenia na zvýšenie úrovne ich života a na ich postupnú spoločenskú integráciu.".

26. V § 48 sa zrušuje odsek 2 a odsek 3 sa označuje ako odsek 2.

27. V § 48 sa vkladá nový odsek 3, ktorý znie:

„(3) Okresné národné výbory organizujú a koordinujú v spolupráci s ostatnými štátnymi orgánmi, hospodárskymi a spoločenskými organizáciami starostlivosť o občanov uvedených v odseku 1.".

28. § 49 včítane nadpisu znie:

„§ 49
Výchovná starostlivosť a poradenská služba

(1) Miestne národné výbory v strediskových obciach, mestské národné výbory a okresné národné výbory poskytujú občanom uvedeným v § 48 ods. 1 výchovnú starostlivosť a poradenskú službu na upevnenie aktívneho vzťahu k práci, rodine a spoločnosti, pri riešení sociálnych problémov a pri prekonávaní zaostalých foriem spôsobu života.

(2) Miestne národné výbory sa zúčastňujú na výchovnej starostlivosti o týchto občanov, sledujú život ich rodín a pomáhajú im riešiť sociálne problémy.

(3) Okresné národné výbory organizujú občanom uvedeným v § 48 ods. 1 odbornú a špecializovanú výchovnú starostlivosť a poradenskú službu pri riešení ich zložitých sociálnych problémov.".

29. § 50 včítane nadpisu znie:

„§ 50
Výchovná starostlivosť o deti a mládež

(1) Okresné národné výbory usporadúvajú letné rekreačno-výchovné tábory pre výchovne zanedbané a prospechove zaostávajúce deti občanov uvedených v § 48 ods. 1 v čase hlavných školských prázdnin s cieľom, aby deti získali základné sociálne, zdravotné a kultúrne návyky a doplnili si svoje vedomosti.

(2) Miestne národné výbory strediskových obcí, mestské národné výbory a okresné národné výbory usporadúvajú v rámci mimoškolskej a zdravotnej výchovy pre výchovne zanedbaných mladých občanov uvedených v § 48 ods. 1 sociálnozdravotné a iné kurzy s

cieľom upevniť ich sociálne, zdravotné a kultúrne návyky, pripraviť ich na život v rodine a spoločnosti a zaradiť ich do pracovného procesu.

(3) Miestne národné výbory zúčastňujú sa na usporadúvaní letných rekreačno-výchovných táborov a kurzov najmä tým, že pomáhajú pri výbere účastníkov a spolupôsobia pri zabezpečovaní ich účasti.".

30. § 51 včítane nadpisu znie:

„§ 51
Vecná pomoc a peňažné príspevky

(1) Miestne národné výbory strediskových obcí, mestské národné výbory a okresné národné výbory poskytujú sociálne odkázaným občanom uvedeným v § 48 ods. 1 pomoc zameranú na zvýšenie úrovne bývania a vedenia domácnosti umiestnením detí do jaslí, do spoločných zariadení jasle a materská škola, do materských škôl, školských družín a klubov, zaradením do školského stravovania, na vybavenie detí a mládeže do letných rekreačno-výchovných táborov, na vybavenie občanov do sociálno-zdravotných a iných kurzov, na rozvoj záujmovej činnosti a v naliehavých prípadoch aj na uspokojenie základných životných potrieb.

(2) Miestne národné výbory strediskových obcí, mestské národné výbory a okresné národné výbory poskytujú občanom uvedeným v § 48 ods. 1 v naliehavých a odôvodnených prípadoch peňažné príspevky na riešenie ich bytových záležitostí tým, že vykupujú nevyhovujúce obytné priestory a poskytujú im pomoc pri zabezpečovaní lepšieho bývania s cieľom premiestniť ich zo zaostalého prostredia, v ktorom žijú, a urýchliť ich spoločenskú integráciu.".

31. § 62 ods. 1 znie:

„(1) Ústavy sociálnej starostlivosti (ďalej len „ústavy") zriaďujú národné výbory zásadne vo svojich územných obvodoch.“.

32. § 63 včítane nadpisu znie:

„§ 63
Prijímanie do ústavov a premiestnenie do iného ústavu

(1) Do ústavov možno prijať len občanov, pre ktorých sú tieto ústavy určené. Zdravotné postihnutia odôvodňujúce a vylučujúce prijatie do ústavu sú uvedené v prílohe č. 4 tejto vyhlášky. Národné výbory v konaní o prijatie do ústavu vychádzajú z posúdenia zdravotného stavu a sociálnych pomerov žiadateľa. Na tieto účely vyžadujú dokumentáciu o zdravotnom stave žiadateľa od príslušných orgánov štátnej zdravotníckej správy.

(2) Občana, ktorý je plnoletý a nebol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, možno prijať do ústavu len s jeho písomným súhlasom. Občana maloletého a občana pozbaveného spôsobilosti na právne úkony možno prijať do ústavu len s písomným súhlasom jeho zákonného zástupcu.

(3) Ak má byť občan premiestnený do iného ústavu, treba s ním toto premiestnenie vopred prerokovať. Ak ide o občana maloletého a o občana pozbaveného spôsobilosti na právne úkony, treba premiestnenie vopred prerokovať s jeho zákonným zástupcom a vysvetliť mu dôvod tohto opatrenia. Rovnako sa postupuje pri trvalom premiestnení občana do iného oddelenia v rámci ústavu.

(4) O premiestnení občana do iného ústavu vydáva rozhodnutie národný výbor, ktorý riadi a spravuje ústav, do ktorého má byť občan premiestnený.“.

33. Za § 63 sa vkladá § 63a, ktorý včítane nadpisu znie:

„§ 63a
Konanie o prijatie do ústavu

(1) Občana možno prijať do ústavu na základe žiadosti. Žiadosť podáva občan, ktorý potrebuje ústavnú sociálnu starostlivosť. Ak ide o maloletého alebo o občana pozbaveného spôsobilosti na právne úkony, podáva žiadosť o prijatie do ústavu jeho zákonný zástupca. Konanie o prijatie do ústavu sa môže začať aj z podnetu národného výboru, spoločenskej organizácie alebo zdravotníckeho zariadenia. Ak súd nariadil ústavnú alebo ochrannú výchovu dieťaťa alebo ak okresný národný výbor predbežne rozhodol o jeho okamžitom umiestnení do ústavu, uskutoční sa prijatie dieťaťa do ústavu na základe požiadavky orgánu starostlivosti o deti príslušného okresného národného výboru.

(2) Ak žiadateľ spĺňa podmienky pre prijatie do ústavu a vo vhodnom ústave je voľné miesto, rozhodne národný výbor, ktorý ústav riadi a spravuje, že ho prijíma do ústavu.

(3) Ak žiadateľ spĺňa podmienky pre prijatie do ústavu, ale vo vhodnom ústave nie je voľné miesto, rozhodne národný výbor, ktorý ústav riadi a spravuje, že ho zaraďuje do poradovníka čakateľov.

(4) Ak žiadateľ nespĺňa podmienky na prijatie do ústavu, zamietne národný výbor jeho žiadosť rozhodnutím.

(5) Národný výbor zostavuje poradovník čakateľov na umiestnenie do ústavu pre každý druh ústavu osobitne. Poradovník zostavuje podľa naliehavosti umiestnenia. Pri posudzovaní naliehavosti poradia na umiestnenie majú prednosť

a) pri prijímaní do ústavov pre mládež maloletí, u ktorých súd nariadil ústavnú alebo ochrannú výchovu alebo u ktorých vydal predbežné rozhodnutie o okamžitom umiestnení v ústave okresný národný výbor,

b) pri prijímaní do ústavov pre dospelých občanov účastníci boja proti fašizmu a ich rodinní príslušníci a príjemcovia opatrovateľskej služby, ktorí vzhľadom na zdravotný stav alebo vek potrebujú komplexnú starostlivosť.

(6) Poradovníky čakateľov národný výbor pravidelne, najmenej však raz ročne preskúmava a zisťuje, či zaradenie čakateľov v poradovníku zodpovedá ich zdravotnému stavu a ďalším skutočnostiam uvedeným v rozhodnutí o prijatí. Ak sa vo vhodnom ústave uvoľní miesto, umiestni národný výbor čakateľa podľa poradia v poradovníku. Pred umiestnením súčasne preskúma, či sa nezmenili okolnosti rozhodujúce pre prijatie do ústavu.“.

34. V § 64 ods. 1 sa na konci pripája veta:

„V týchto ústavoch sa vykonáva aj ústavná výchova telesne postihnutej mládeže.“.

35. V § 64 sa vypúšťa odsek 2 a doterajšie odseky 3 až 5 sa označujú ako odseky 2 až 4.

36. § 64 ods. 3 písm. c) znie:

„c) prípravu na povolanie, ktorá sa uskutočňuje v rámci ústavu alebo mimo ústavu,“.

37. V § 64 ods. 4 sa nahrádza označenie odsekov 3 a 4 odsekmi 2 a 3.

38. Za § 64 sa vkladá § 64a, ktorý včítane nadpisu znie:

„§ 64a
Ústavy pre telesne postihnutú mládež s pridruženým mentálnym postihnutím

(1) Ústavy pre telesne postihnutú mládež s pridruženým mentálnym postihnutím sú určené pre deti a mládež vo veku od 3 do 18 rokov a ak sa pripravujú na povolanie, do 26 rokov, u ktorých je okrem telesnej chyby preukázaná aj porucha mentálneho vývoja ľahšieho stupňa, nevylučujúca vzdelávanie v osobitnej škole. V týchto ústavoch sa vykonáva aj ústavná alebo ochranná výchova telesne postihnutej mládeže s pridruženým mentálnym postihnutím.

(2) V týchto ústavoch sa poskytuje ubytovanie, zaopatrenie včítane ošatenia, zdravotná starostlivosť s primeranou rehabilitáciou, výchovná starostlivosť, školské vzdelanie a príprava na povolanie. Príprava na povolanie sa uskutočňuje v rámci ústavu alebo mimo ústavu.

(3) V ústavoch pre telesne postihnutú mládež s pridruženým mentálnym postihnutím možno poskytnúť v potrebnom rozsahu starostlivosť uvedenú v predchádzajúcom odseku aj deťom a mladistvým, ktorí bývajú mimo ústavu.“.

39. V § 65 ods. 1 sa na konci pripája veta: „V týchto ústavoch sa vykonáva aj ústavná alebo ochranná výchova mentálne postihnutej mládeže.“.

40. § 66 znie:

„§ 66

(1) V ústavoch pre denný a týždňový pobyt uvedených v § 64 až 65 sa poskytuje v potrebnom rozsahu stravovanie, primeraná zdravotná starostlivosť s rehabilitáciou, kultúrna starostlivosť a výchova zameraná aj na pracovnú činnosť. V ústavoch pre týždňový pobyt sa poskytuje aj ubytovanie s výnimkou dní pracovného pokoja.

(2) Sprevádzanie detí a mládeže do ústavu pre denný a týždňový pobyt a z neho zabezpečujú rodinní príslušníci alebo zákonný zástupca.“.

41. Za § 67 sa vkladá § 67a, ktorý včítane nadpisu znie:

„§ 67a
Ústavy pre telesne postihnutých dospelých občanov s pridruženým mentálnym postihnutím

Ústavy pre telesne postihnutých dospelých občanov s pridruženým mentálnym postihnutím sú určené pre občanov vo veku od 18 rokov, ktorí sú okrem ťažkej telesnej chyby postihnutí aj poruchou mentálneho vývoja ľahšieho stupňa.“.

42. V § 69 sa doterajšie ustanovenie označuje ako odsek 1 a pripája sa odsek 2, ktorý znie:

„(2) Ústavy pre denný a týždňový pobyt mentálne postihnutých dospelých občanov sú určené pre občanov vo veku od 26 rokov s poruchou mentálneho vývoja stredného stupňa, ktorí nie sú postihnutí ťažšou telesnou chybou spôsobujúcou obmedzenú pohyblivosť.“.

43. § 70 včítane nadpisu znie:

„§ 70
Zaopatrenie v ústavoch pre dospelých občanov

(1) V ústavoch pre dospelých občanov uvedených v § 67 až 69 sa poskytuje ubytovanie, zaopatrenie, primeraná zdravotná starostlivosť s rehabilitáciou, kultúrna starostlivosť a príležitosť na prácu vo vhodných podmienkach.

(2) V týchto ústavoch možno poskytovať starostlivosť aj formou denného a týždňového pobytu. Pri dennom pobyte sa poskytuje v potrebnom rozsahu stravovanie, zdravotná starostlivosť a výchova zameraná na pracovnú činnosť. Pri týždňovom pobyte sa poskytuje aj ubytovanie s výnimkou dní pracovného pokoja.“.

44. § 71 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) V domovoch dôchodcov možno vo výnimočných prípadoch a na prechodný čas poskytovať starostlivosť aj formou denného pobytu.“.

45. V § 80 sa vypúšťa odsek 1. Doterajší odsek 2 sa označuje ako odsek 1 a pripája sa k nemu nový odsek 2, ktorý znie:

„(2) Okresné národné výbory môžu zriaďovať v strediskových obciach a mestách detašované pracoviská manželských a predmanželských poradní.“.

46. § 83 znie:

„§ 83

Národný výbor vydá pre domov, ktorý spravuje, prevádzkový poriadok podľa vzorového prevádzkového poriadku.[6a])".

47. § 84 ods. 1 znie:

„(1) Národný výbor v rozhodnutí o prijatí do domova určí tiež výšku poplatku za pobyt. Pri určovaní výšky poplatku prihliadne na sociálno - ekonomické pomery matky.".

48. § 85 znie:

„§ 85

Národný výbor vydá pre osobitné zariadenie na výkon pestúnskej starostlivosti,[7]) ktoré spravuje, prevádzkový poriadok podľa vzorového prevádzkového poriadku.[6a])

49. V § 86 ods. 1 druhá veta znie: „Okresný národný výbor príslušný podľa bydliska dieťaťa vopred prerokuje zamýšľané umiestnenie dieťaťa v zariadení s okresným národným výborom príslušným podľa sídla zariadenia a s pestúnom.“.

50. V § 86 ods. 2 sa v druhej vete vypúšťa slovo „okresným“.

51. Nadpis nad § 87 znie:

„Výcvikové strediská a zariadenia pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou“.

52. § 87 znie:

„§ 87

Do výcvikových stredísk a zariadení pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktoré zriaďujú krajské národné výbory, možno prijímať aj občanov z krajov Českej socialistickej republiky.“.

53. § 88 znie:

„§ 88

Vo výcvikových strediskách a zariadeniach pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou zabezpečujú národné výbory prípravu na pracovné uplatnenie týchto občanov, ak ju nemožno zabezpečiť vo výcvikových zariadeniach organizácií alebo v organizáciách priamo.“.

54. Nadpis nad § 90 sa preraďuje pod číselné označenie tohto paragrafu. § 90 sa dopĺňa odsekom 4, ktorý znie:

„(4) Národný výbor vydá pre ubytovňu, ktorú spravuje, domáci poriadok.“.

55. § 91 včítane nadpisu znie:

„§ 91
Zariadenia pre občanov, ktorí potrebujú osobitnú pomoc

(1) Zariadeniami pre občanov, ktorí potrebujú osobitnú pomoc, sú sociálno-výchovné zariadenia pre občanov, predovšetkým pre ich deti, ktorí žijú v mimoriadne ťažkých pomeroch a preto potrebujú pomoc spoločnosti na prekonanie dôsledkov a návykov prameniacich z rozdielneho spôsobu života v minulosti.

(2) V zariadeniach uvedených v odseku 1 národný výbor pôsobí na získanie a upevnenie základných sociálnych, zdravotných, kultúrnych a spoločenských návykov a na vytváranie predpokladov pre spoločenskú integráciu týchto občanov. U detí a mládeže pôsobí na prehĺbenie ich socialistickej výchovy, rozvoj záujmovej činnosti, prípravu na budúce povolanie a na spôsob života v rodine a spoločnosti.

(3) V týchto zariadeniach môžu národné výbory organizovať sociálno-zdravotné a iné kurzy, prípadne letné rekreačno-výchovné tábory a ďalšie skupinové formy sociálno-výchovného pôsobenia na týchto občanov.

(4) Pobyt v týchto zariadeniach a poskytované sociálno-výchovné pôsobenie sú bezplatné.

(5) Národný výbor, ktorý zariadenie spravuje, vydá prevádzkový poriadok zariadenia.“.

56. V § 92 ods. 2 sa vypúšťa prvá veta.

57. § 93 ods. 2 znie:

„(2) Národný výbor, ktorý samostatné jedálne s vlastnou kuchyňou na stravovanie dôchodcov spravuje, vydá pre ne prevádzkový poriadok.“.

58. Nadpis siedmeho dielu znie:

„OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA“.

59. § 94 včítane nadpisu znie:

„§ 94
Organizácia opatrovateľskej služby

(1) Národné výbory, ktoré rozhodujú o poskytovaní opatrovateľskej služby,[8a]) vytvárajú aktív dobrovoľných pracovníkov opatrovateľskej služby, ktorí spolu s opatrovateľkami z povolania poskytujú opatrovateľskú službu.

(2) Pri organizácii opatrovateľskej služby národné výbory dbajú, aby sa poskytovala čo najhospodárnejšie a čo najširšiemu okruhu občanov, ktorí ju potrebujú. Za tým účelom

zriaďujú zariadenia opatrovateľskej služby a zabezpečujú pobyt odkázaných občanov v domoch s opatrovateľskou službou.".

60. Za § 94 sa vkladá § 94a, ktorý včítane nadpisu znie:

„§ 94a
Zariadenia opatrovateľskej služby

(1) Zariadenia opatrovateľskej služby, t. j. stanice opatrovateľskej služby pre deti, stanice opatrovateľskej služby pre starých občanov, zariadenia pre denný pobyt starých občanov, strediská osobnej hygieny a práčovne opatrovateľskej služby zriaďujú národné výbory podľa miestnych podmienok. Národný výbor vydá pre zariadenie, ktoré zriadil a spravuje, prevádzkový poriadok.

(2) Stanice opatrovateľskej služby pre deti sú určené na sústredený výkon opatrovateľskej služby pre deti, ktorým nemožno na prechodný čas zabezpečiť starostlivosť pre vážne prekážky na strane rodičov alebo iných osôb zodpovedných za ich výchovu.[8b])

(3) Stanice opatrovateľskej služby pre starých občanov sú určené pre odkázaných starých a zdravotne ťažko postihnutých občanov, ktorým nemožno poskytovať opatrovateľskú službu v ich domácnostiach.

(4) V staniciach opatrovateľskej služby uvedených v odsekoch 2 a 3 sa poskytujú na prechodný čas ubytovanie, stravovanie a ostatné potrebné úkony opatrovateľskej služby; umožňuje sa aj primeraná záujmová činnosť.

(5) Zariadenia pre denný pobyt starých občanov v rámci opatrovateľskej služby sú určené pre starých a zdravotne ťažko postihnutých občanov, ktorí potrebujú pomoc opatrovateľskej služby. Do týchto zariadení sa prijímajú občania s čiastočne obmedzenými fyzickými, prípadne i psychickými schopnosťami, ktorí však nenarúšajú kolektívne spolužitie. Po prijatí občana do tohto zariadenia sa poskytuje opatrovateľská služba v jeho domácnosti len výnimočne, osamelým osobám. V týchto zariadeniach sa poskytuje v pracovných dňoch stravovanie a dohľad. Umožňuje sa aj primeraná záujmová činnosť a zabezpečujú sa jednoduché zdravotnícke úkony (podávanie liekov a pod.).

(6) Úhrada za poskytnuté úkony opatrovateľskej služby v zariadeniach uvedených v predchádzajúcich odsekoch určuje sa podľa prílohy č. 1 tejto vyhlášky.".

61. § 95 včítane nadpisu znie:

„§ 95
Dobrovoľní pracovníci opatrovateľskej služby

(1) Za dobrovoľných pracovníkov opatrovateľskej služby vyhľadávajú národné výbory najmä nepracujúcich dôchodcov, ženy z domácnosti, ako aj občanov pracovne činných, ktorí môžu vykonávať opatrovateľskú službu v čase svojho voľna. Dobrovoľní pracovníci opatrovateľskej služby nie sú s národným výborom v pracovnom pomere, vzťahujú sa však na nich ustanovenia Zákonníka práce o náhrade škody pri pracovných úrazoch[9]) a príslušné predpisy o nemocenskom poistení.[10])

(2) Dobrovoľným pracovníkom opatrovateľskej služby poskytuje národný výbor odmenu; jej výšku určí podľa rozsahu a namáhavosti úkonu v rámci ustanoveného rozpätia súm za jednotlivé úkony opatrovateľskej služby uvedené v prílohe č. 1 tejto vyhlášky. Takto vypočítaná mesačná odmena zvyšuje sa o 10 až 25% s prihliadnutím na kvalitu a náročnosť poskytovaných úkonov, nesmie však v jednom kalendárnom mesiaci prekročiť sumu 1900 Kčs. Do tejto sumy sa nezahŕňa odmena za nočnú službu, príplatok za úkony

vykonávané v dňoch pracovného pokoja a príplatok za opatrovateľskú službu pre bacilonosiča.".

62. § 96 ods. 2 a 3 znejú:

„(2) Do okresných ústavov sociálnych služieb sa začleňujú najmä

a) domovy dôchodcov,

b) domovy - penzióny pre dôchodcov,

c) ústavy sociálnej starostlivosti pre mentálne postihnutú mládež a pre mentálne postihnutých dospelých občanov,

d) ostatné zariadenia sociálnej starostlivosti, ktoré poskytujú sociálne služby ďalším skupinám občanov,

e) opatrovateľská služba poskytovaná rodinám s deťmi a starým a zdravotne ťažko postihnutým občanom.

(3) Do krajských ústavov sociálnych služieb sa začleňujú najmä

a) ústavy sociálnej starostlivosti pre telesne postihnutú mládež a pre telesne a zmyslovo postihnutých dospelých občanov,

b) zariadenia sociálnej starostlivosti pre ostatné skupiny občanov.".

63. § 98 ods. 2 znie:

„(2) Schopnosť a možnosť rodinných príslušníkov plniť vyživovaciu povinnosť voči občanovi, ktorému sa má služba alebo dávka poskytnúť, sa nepreskúmava, ak hodnota služieb a dávok poskytnutých v jednom kalendárnom roku neprevyšuje sumu 1000 Kčs. Do tejto sumy sa nezapočítava jednorazový peňažný príspevok na úhradu ceny vykurovacej nafty a peňažný príspevok na zakúpenie kachieľ.".

64. V § 14 ods. 2, § 15 až 17, 20, 31, 48, 53 a 61 sa vypúšťa zátvorka a slovo „mestské" v nej uvedené.

Čl. II

1. Príloha č. 1 včítane nadpisu znie:

„Príloha č. 1 vyhlášky č. 134/1975 Zb.
Úhrada za úkony opatrovateľskej služby

a) v rodinách s deťmi

b) pre starých a zdravotne postihnutých občanov

	Maximálna výška denne Kčs	
Úkony	a)	b)
1. Úkony osobnej hygieny	5	5
2. Jednoduché ošetrovateľské úkony	5	5
3. Práce spojené s udržiavaním domácnosti	7	7
4. Donáška uhlia, vynášenie popola v hmotnosti do 15 kg za jeden úkon	3	3
5. Donáška alebo dovoz obeda alebo iného teplého jedla	3	3
6. Príprava a uvarenie obeda alebo večere	8	-
7. Nákupy a nevyhnutné pochôdzky (sprevádzanie na vyšetrenie, sprevádzanie detí do materskejš koly a pod.)	3	3
8. Pranie drobnej osobnej bielizne, žehlenie bielizne a drobné opravy	5	5
9. Výchovná práca s deťmi	7	-
10. Ošetrovanie nôh (pedikúra)	-	5
11. Celkové kúpanie včítane umytia vlasov v stredisku osobnej hygieny	-	8
12. Namáhavosť výkonu opatrovateľskej služby (byt v III. poschodí a vyššie bez výťahu, ťažko prístupný terén, nevybavený byt - WC a voda mimo bytu, ťažko zvládnuteľný opatrovaný občan a iné okolnosti zvyšujúce namáhavosť opatrovateľskej služb)	3	3
13. Príplatky za službu vykonávanú v sobotu, v nedeľu a počas sviatkov	úhrada sa zvyšuje až o 50 %	
14. Výkon opatrovateľskej služby u bacilonosičov	úhrada sa zvyšuje o 12 %	
15. Nočná služba (krátkodobe v čase od 22.00 hod. do 6.00 hod.)		
- pohotovosť s možnosťou spánku	10	10
- služba spojená s vykonávaním opatrovateľských úkonov	20	20
16. Mimoriadne úkony		
- pranie veľkej bielizne, veľmi znečistenej bielizne, v stredisku osobnej hygieny, v práčovni opatrovateľskej služby alebo v domácnosti opatrovaného občana, včítane jej vyžehlenia (1 kg suchej bielizne)	5	5
- veľké upratovanie (znečistený byt, upratovanie po maliaroch alebo iných remeselníkoch a pod.).	7-10 za hod.".".	

2. K vyhláške sa pripájajú prílohy č. 3 a 4, ktoré včítane nadpisov znejú:

“Príloha č. 3 vyhlášky č. 134/1975 Zb.

Zdravotné postihnutia odôvodňujúce poskytnutie mimoriadnych výhod podľa § 39 vyhlášky

(1) Mimoriadne výhody I. stupňa (preukaz ŤP) sa priznávajú občanom najmä pri týchto zdravotných postihnutiach:

a) anatomická strata jednej dolnej končatiny od kĺbu Lisfrancovho (zhybu metatarso-tarsálneho) vyššie,

b) podstatné funkčné obmedzenie jednej dolnej končatiny (napr. na podklade ťažkej parézy),

c) skrátenie jednej dolnej končatiny najmenej o 5 cm,

d) pakĺb kostí predkolenia,

e) stuhlosť kolenného alebo bedrového kĺbu,

f) stav po implantácii endoprotézy bedrového alebo kolenného kĺbu s dobrou alebo mierne porušenou funkciou operovanej končatiny,

g) postihnutie ciev dolnej končatiny s ťažkými trofickými zmenami, prípadne varikóznym komplexom oboch dolných končatín so závažnou poruchou krvného obehu,

h) záchvatové ochorenia spojené so stratou vedomia, s frekvenciou aspoň niekoľkokrát mesačne.

(2) Mimoriadne výhody II. stupňa (preukaz ZŤP) sa priznávajú občanom najmä pri týchto zdravotných postihnutiach:

a) vrodené alebo získané defekty zodpovedajúce stavom po amputáciach v oboch predkoleniach, alebo (u jednostranného postihnutia) v kĺbe kolennom a vyššie,

b) funkčná strata jednej dolnej končatiny, napr. na podklade úplného ochrnutia (plégie) tejto končatiny,

c) ťažšie funkčne významné parézy dvoch končatín,

d) súčasná amputačná strata podstatných častí jednej dolnej a hornej končatiny,

e) pakĺb stehennej kosti,

f) stav po implantácii endoprotézy bedrového alebo kolenného kĺbu s výrazne porušenou funkciou operovanej končatiny,

g) stav po úrazoch alebo ochoreniach chrbtice s následnými ťažkými poruchami hybnosti,

h) ťažké obliterácie tepien dolných končatín s výrazným funkčným a trofickým postihnutím,

ch) ťažké kyfoskoliózy spojené so srdcovo-cievnou nedostatočnosťou,

i) chyby a choroby srdca s preukázanou chronickou obehovou nedostatočnosťou trvajúcou i pri kardiotonickej liečbe,

j) objektívne preukázaná dychová nedostatočnosť ťažkého stupňa,

k) pokročilé štádiá Bechterevovej choroby (začínajúc IV. štádiom).

(3) Mimoriadne výhody III. stupňa (preukaz ZŤP/S) sa priznávajú občanom najmä pri týchto zdravotných postihnutiach:

a) anatomická alebo funkčná strata oboch končatín,

b) súčasné stuhnutie chrbtice a veľkých kĺbov v konečnom štádiu Bechterevovej choroby,

c) úplná alebo praktická slepota oboch očí.

(4) Pri chorobách a chybách neuvedených v tejto prílohe, pokiaľ podstatne obmedzujú pohybovú schopnosť, sa funkčné postihnutie porovnáva s indikáciami uvedenými v odsekoch 1 až 3 prílohy.

Príloha č. 4 vyhlášky č. 134/1975 Zb

Zdravotné postihnutia odôvodňujúce a vylučujúce prijatie do ústavov sociálnej starostlivosti

A. Zdravotné postihnutia, ktoré odôvodňujú prijatie do ústavov sociálnej starostlivosti

(1) Postihnutím, ktoré odôvodňuje prijatie do ústavov pre telesne postihnutú mládež a pre telesne postihnutých dospelých občanov je predovšetkým postihnutie funkcií motorických, a to tak v zložke silovej, lokomočnej a koordinačnej, ako aj ich kombinácie. Stupeň postihnutia je pritom

taký, že robí postihnutého čiastočne, prevažne alebo úplne bezvládnym alebo závislým na druhej osobe a nie je u neho ťažšie mentálne postihnutie. Ide najmä o tieto stavy:

a) závažné vrodené ortopedické chyby vyžadujúce použitie najmä zložitých ortopedických pomôcok,

b) závažné vrodené chyby a ochorenia neurologického charakteru s väčším výpadom inervácie najmä motorickej, v oblasti chrbtice, končatín a zvieračov,

c) závažné vrodené a trvalé defekty a chyby chirurgického charakteru, ktoré neboli operačným zákrokom ovplyvnené alebo sú neovplyvniteľné, u detí výnimočne aj interného charakteru - vyžadujúce špeciálny režim ošetrovania,

d) dedičné, systémové, metabolické a endokrinné ochorenia s postihnutím nosného a pohybového a nervového systému so značne obmedzenou funkciou, čiastočne korigovateľnou ortopedickými pomôckami,

e) stavy po úrazoch alebo zápaloch akejkoľvek etiológie (okrem séro alebo likvoropozitívneho luesu) ortopedického alebo neurologického charakteru s ťažšou anatomickou a funkčnou poruchou, liečbou a rehabilitáciou už podstatnejšie neovplyvniteľnou, vrátane imobility,

f) stavy po neurochirurgických a ortopedických operačných zákrokoch, najmä s motorickým deficitom väčšieho rozsahu, značne obmedzujúcom alebo znemožňujúcom sebaobsluhu,

g) vrodené syndrómy postihujúce niekoľko systémov so značne sťaženou sebaobsluhou.

(2) Postihnutím, ktoré odôvodňuje prijatie do ústavov pre zmyslovo postihnutých dospelých občanov, je také postihnutie funkcií senzorických (predovšetkým zraku a sluchu), ktoré znemožňujú, značne obmedzujú alebo spôsobujú úplnú stratu orientácie a komunikácie s okolím a v dôsledku ktorých je postihnutý odkázaný spravidla pri niektorých životných úkonoch na pomoc druhej osoby.

(3) Postihnutím, ktoré odôvodňuje prijatie do ústavov pre mentálne postihnutú mládež a mentálne postihnutých dospelých občanov, je také mentálne postihnutie, ktoré spôsobuje obmedzenie alebo stratu vzdelávateľnosti, prípadne i vychovávateľnosti a pri niektorých hlavných alebo nevyhnutných životných úkonoch odkázanosť na pomoc alebo dohľad druhej osoby.

B. Zdravotné postihnutia, ktoré vylučujú prijatie do ústavov sociálnej starostlivosti

(1) Do ústavov pre telesne, zmyslovo alebo mentálne postihnutých nemožno prijať takého občana, ktorý síce spĺňa podmienky uvedené v predchádzajúcich odsekoch, v čase prijatia vyžaduje však jeho stav liečenie v lôžkovom zariadení štátnej zdravotníckej správy. Ide najmä o tieto zdravotné postihnutia:

a) infekčné a parazitárne choroby všetkých druhov a štádií, keď chorý môže byť zdrojom nákazy,

b) tuberkulóza s výnimkou štádií P III a M III a ďalších stabilizovaných a inaktívnych foriem; potvrdenie vydá príslušný odborný lekár ústavu národného zdravia,

c) zhubné novotvary všetkých typov a lokalizácií, pokiaľ neuplynuli aspoň tri roky od ukončenia komplexnej liečby a ak v čase podania žiadosti o prijatie do ústavu boli komplexným vyšetrením zistené metastázy,

d) psychózy a psychické poruchy, pri ktorých môže pacient ohrozovať seba i druhých, prípadne jeho správanie znemožňuje spolužitie v kolektíve,

e) chronický alkoholizmus a iné závažné toxikománie, pokiaľ nedošlo k likvidácii návyku, čo má byť doložené potvrdením príslušného odborného lekára - psychiatra ústavu národného zdravia, pri rešpektovaní lehôt určených pokynom hlavného odborníka pre psychiatriu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky,

f) choroby srdcové a cievne v štádiu dekompenzácie a ich komplikácie vedúce k výraznému obmedzeniu pohyblivosti.

Vo výnimočných prípadoch a v prípadoch hodných zreteľa môže so súhlasom vedúceho lekára sociálneho zabezpečenia v okrese, prípadne v kraji, povoliť výnimku orgán príslušného národného výboru, ktorý rozhoduje o prijatí do ústavu.

(2) Do domovov dôchodcov nemožno prijať občanov dlhodobo, prípadne trvale chorých, ktorých zdravotný stav vyžaduje komplexné liečenie režimové, dietetické, medikamentózne, rehabilitačné a trvalú odbornú ošetrovateľskú starostlivosť. Ide najmä o tieto zdravotné postihnutia:

a) všetky chorobné stavy, pri ktorých chorí nie sú telesne alebo duševne sebestační a potrebujú z tohto dôvodu ústavnú starostlivosť (pravidelnú lekársku kontrolu, ošetrovateľskú a základnú rehabilitačnú starostlivosť),

b) zhubné novotvary všetkých typov a lokalizácií, pokiaľ neboli po ukončení komplexnej liečby a v čase podania žiadosti o prijatie do ústavu pre starých občanov vylúčené metastázy,

c) diabetes mellitus nekompenzovateľný štandardnou diétou a bežnými perorálnymi liekmi alebo inzulínom a pri súčasnom výskyte komplikácií,

d) psychózy a psychické poruchy, pri ktorých chorý môže ohroziť seba i druhé osoby, prípadne jeho správanie znemožňuje pokojné spolunažívanie v kolektíve,

e) chronický alkoholizmus a iné závažné toxikománie, pokiaľ nedošlo liečbou k likvidácii návykov a správanie občana znemožňuje kľudné spolužitie v kolektíve; potvrdenie vydá príslušný odborný lekár - psychiater ústavu národného zdravia, f) oligofrénia alebo demencia stupňa imbecility a idiocie,

g) roztrúsená mozgomiešna skleróza, ak nebola komplexnou liečbou dosiahnutá dlhodobá remisia alebo ak nejde o stabilizovanú formu; potvrdenie vydá príslušný prednosta neurologického oddelenia ústavu národného zdravia,

h) degeneratívne nervové ochorenia (amyotrofická laterálna skleróza, bulbárna paralýza, spinálna heredoataxia, progresívna mozgová a mozočková atrofia a pod.), ak sa komplexnou liečbou nedosiahla dlhodobá remisia alebo ak nejde o stabilizovanú formu; potvrdenie o tom vydá prednosta neurologického oddelenia príslušného ústavu národného zdravia,

i) stavy po poranení alebo operácii mozgu, miechy a chrbtice s trvalou poruchou hybnosti, ktorá značne obmedzuje sebaobsluhu,

j) postihnutie zmyslových funkcií, predovšetkým zraku a sluchu, ktoré spôsobuje značné obmedzenie alebo stratu orientácie alebo bežného dorozumievania sa,

k) srdcové choroby v štádiu dekompenzácie spojené s výrazným obmedzením hybnosti a sebaobsluhy,

l) ťažké trofické zmeny na končatinách cievneho pôvodu a ischemické zmeny na končatinách internou liečbou už neovplyvniteľné a v gangrenóznom štádiu,

m) zlyhávanie dýchacích funkcií akéhokoľvek pôvodu spojené s výrazným obmedzením hybnosti a sebaobsluhy,

n) chronické poruchy funkcie pečene v štádiu dekompenzácie,

o) chronické poruchy funkcie obličiek akejkoľvek etiológie v štádiu dekompenzácie,

p) chronické fistulujúce osteomyelitídy akejkoľvek etiológie,

r) ireparabilné stavy po zlomeninách a luxáciách, najmä dolných končatín a chrbtice s ťažším obmedzením pohyblivosti,

s) stavy po amputáciách s ťažším obmedzením alebo znemožnením pohybu, pri ktorých nie je možné používať protézy a zabezpečiť pohyblivosť s pomocou barlí alebo vozíka pre invalidov,

t) infekčné a parazitárne choroby všetkých druhov a štádií, keď chorý môže byť zdrojom nákazy.

(3) V odôvodnených prípadoch a v prípadoch hodných zreteľa môže povoliť výnimku z uvedených kritérií so súhlasom vedúceho lekára sociálneho zabezpečenia v okrese alebo v kraji orgán príslušného národného výboru, ktorý rozhoduje o prijatí do domova dôchodcov.

(4) Pri tuberkulóze sú výnimkou štádia P III a M III a ďalšie stabilizované a inaktívne formy, ak o tom vydá potvrdenie príslušný odborný lekár ústavu národného zdravia. Pri chronickom štádiu pohlavných chorôb možno prijať občana do domova dôchodcov len na základe vyjadrenia príslušného odborného lekára, ktoré však nesmie byť v rozpore s hygienickými predpismi.

(5) Bacilonosičov možno prijať do domova dôchodcov len vtedy, ak sú vytvorené podmienky požadované hygienickou službou príslušného národného výboru. O tom musí byť vyhotovený záznam, ktorý sa pripojí k dokumentácii žiadateľa o umiestnenie do domova dôchodcov.

(6) Pre prijatie do domova - penziónu pre dôchodcov platia rovnaké podmienky ako pre prijatie do domova dôchodcov. Nemožno však do domova - penziónu pre dôchodcov prijať občana, ktorého zdravotný stav trvale vyžaduje ošetrovanie a obsluhu inou osobou.

C. Zdravotné postihnutia, ktoré podmieňujú prijatie do oddelení so zvýšeným psychiatrickým dohľadom domovov dôchodcov

Do oddelení so zvýšeným psychiatrickým dohľadom domovov dôchodcov možno prijať občanov najmä s nasledujúcim zdravotným postihnutím:

a) recidívy psychických porúch obyvateľov trvale žijúcich v domovoch dôchodcov,

b) postprocesuálne defekty osobnosti,

c) trvalé abnormity osobnosti s prejavmi autoagresivity, heteroagresivity, prípadne úteky z domova dôchodcov,

d) tranzitórne stavy zmätenosti prechodného charakteru vzniknuté v priebehu somatického ochorenia alebo následkom organického poškodenia centrálneho nervového systému,

e) alkoholické a epileptické charakteropátie u obyvateľov žijúcich v domove dôchodcov,

f) iné ťažko zvládnuteľné stavy s produktívnou psychopatologickou symptomatológiou trvalého charakteru vzniknuté u obyvateľov domova dôchodcov.".

Čl. III

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1983.

Minister:

Krocsány v. r.

1) § 5a ods. 2 a 3 zákona SNR č. 132/1975 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení zákona SNR č. 140/1982 Zb.

1a) § 5a ods. 2 zákona SNR.

1b) § 5a ods. 4 zákona SNR.

1c) § 100 Zákona o rodine.

6a) Vzorový prevádzkový poriadok vydá Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky.

8a) § 14b, 15, 25, 25a a 26 zákona SNR.

8b) § 28 ods. 2 zákona SNR.

10) Vyhláška ÚRO č. 165/1979 Zb. o nemocenskom poistení niektorých pracovníkov a o poskytovaní dávok nemocenského poistenia občanom v osobitných prípadoch.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.